

Nikolina Židek

HRVATSKA DRAMA NA SALONU KAZALIŠNE KNJIGE U MADRIDU

1. – 4. studenoga 2018.

Hrvatski centar ITI već godinama ustrajno radi na promociji hrvatske dramatik e u španjolskom govornom području. Dosad je najveći uspjeh napravljen u Argentini, odnosno Buenos Airesu, glavnom kazališnom centru tog govornog područja, u kojemu je suvremena hrvatska dramatika već pronašla svoje mjesto i ima svoju publiku te neke drame i autori sada već sami nalaze svoj put.

Nakon već stabilne suradnje u Argentini, HCITI je odlučio usmjeriti svoje snage na Španjolsku te nakon ostvarenih rezultata u Buenos Airesu krenuti u otvaranje puteva hrvatskoj dramatici u Madridu.

Nakon prvog nastupa 2015. godine i dogovorene suradnje sa španjolskim partnerima, o čemu se ranije već pisalo, Hrvatski centar ITI sudjelovao je na ovogodišnjem XIX. Salonu kazališne knjige u Madridu u organizaciji španjolske Udruge dramatičarki i dramatičara (Autoras y Autores de Teatro – AAT), Ministarstva kulture i sporta Kraljevine Španjolske te Španjolskog dramskog centra (Centro Dramático Nacional, CDN), koji se održao od 1. – 4. studenoga.

Uz izlagače iz Španjolske i Hrvatske na ovogodišnjem sajmu sudjelovali su i izdavači iz Argentine, Kube, Meksika, Francuske i Belgije.

Hrvatsku su na Salonu predstavili Željka Turčinović, predsjednica Centra, dramatičari Tena Štivičić i Ivor Martinić te Nikolina Židek, prevoditeljica.

Glavni povod dolaska na ovogodišnji Salon bilo je uzvratno predstavljanje rezultata uspješne reciprocitetne suradnje između Hrvatskog centra ITI, španjolske Udruge dramatičarki i dramatičara (AAT) i izdavačke kuće Ediciones Antígona: promocija knjiga *Suvremena hrvatska drama* prevedena na španjolski i *Suvremena španjolska drama* prevedena na hrvatski. Ista promocija održana je u Hrvatskoj u Zagrebačkom kazalištu mladih (ZKM) u ožujku ove godine uz prisustvo španjolskih dramatičara i predstavnika Udruge dramatičarki i dramatičara Ignacia del Morala i Javiera de Diosa.

Autori hrvatskih drama su Lada Kaštelan, Vedrana Klopica, Ivor Martinić, Mate Matišić, Nina Mitrović i Tomislav Zajec, a španjolskih Jose Luis Alonso Desantos, Ignacio Amestoy, Juan Mayorga, Ignacio del Moral, Jerónimo Lopez i Juan Carlos Rubio. Prevoditeljica obje knjige je autorica ovog teksta.

Na predstavljanju knjiga španjolski partneri izrazili su posebno zadovoljstvo ovom suradnjom te su istaknuli da im je HCITI zapravo dao ideju o izdavanju zbirki stranih drama, što im je otvorilo potpuno novo područje suradnje.

Tako su ove godine napravili isto s Grčkom te je na Salonu predstavljena i knjiga *Suvremena grčka drama*. I hrvatski i španjolski predstavnici složili su se da je to najbolji način da se predstavi presjek suvremene drame neke zemlje u odabiru lokalnog antologičara, a to je tek početak suradnje jer se time pobuđuje interes za određenog autora koji tako ima mogućnosti objaviti svoje druge tekstove. Predsjednica Hrvatskog centra ITI Željka Turčinović govorila je o strategiji Centra, posebice u području međunarodne promocije, te je izrazila zadovoljstvo suradnjom sa španjolskim partnerima. Također je istaknula važnost objavljivanja dramskih tekstova u obliku knjige i organiziranja događaja kao što je Salon, gdje specijalizirane izdavačke kuće imaju mogućnosti predstaviti svoje novitete, a autori svoje tekstove. Završno je izrazila nadu da će objavljene hrvatske drame naći svoje mjesto na španjolskim kazališnim daskama.

Madridski salon je događaj čiji je slogan »Drama se i čita« te je otvoren osobama koje zanima takva vrsta književnosti, a ljudi koji se bave kazalištem mogu doći do novih tekstova. Autorima istovremeno otvara mogućnost postavlja-

nja objavljenog teksta ili da se netko zainteresira za njihove druge tekstove.

Centar stoga je odlučio iskoristiti dolazak na Salon i dodatno pojačati promociju hrvatske dramatik e pa je tako za ovu prigodu pripremio posebno izdanje časopisa *Croatian Theatre* na španjolskom (*Teatro Croata*) koji je u potpunosti posvećen drami *Tri zime* Tene Štivičić, a osim samog dramskog teksta u publikaciji se nalazi predgovor koji je napisao Matko Botić te intervju s autoricom koji je napravila dramaturginja Željka Turčinović. S ta dva popratna priloga španjolski čitatelj svakako može dobiti kompletan uvid u relevantnost objavljenog dramskog teksta i Tene Štivičić kao autorice koja je renomirana na engleskom govornom području. Za predstavljanje *Tri zime* nakladnik Hrvatski centar ITI je dobio poseban termin unutar Salona te je na glavnoj sceni održana promocija knjige u obliku razgovora između autorice Tene Štivičić i prevoditeljice Nikoline Židek. Tom prigodom autorica je istaknula razloge zbog kojih je ova drama, čija je potka suvremena hrvatska povijest, bila dobro primljena kod engleske publike s obzirom na to da je premijerno izvedena 2014. godine u

Hrvatski centar ITI stoga je odlučio iskoristiti dolazak na Salon i dodatno pojačati promociju hrvatske dramatike pa je tako za ovu prigodu pripremio posebno izdanje časopisa Croatian Theatre na španjolskom (*Teatro Croata*) koji je u potpunosti posvećen drami *Tri zime* Tene Štivičić

National Theatreu u Londonu i dobila izvrsne kritike. Uzevši u obzir da je taj tekst 2015. dobio i nagradu Susan Smith Blackburn koja se dodjeljuje autoricama dramskih tekstova pisanih na engleskom jeziku, to je svakako dobar razlog da pobudi zanimanje kod španjolske publike, a ponajviše kod španjolskih redatelja i kazališta.

Tijekom Salona prevoditeljica Nikolina Židek primila je nagradu Alfred de Musset španjolske izdavačke kuće

Ediciones Irreverentes za španjolski prijevod *Drame o Mirjani i ovima oko nje* Ivora Martinića. Na svečanoj dodjeli sudjelovali su prevoditeljica i autor koji je pritom predstavio svoju dramu, a kasnije je na štandu izdavača potpisivao knjige. Kvaliteta *Drame o Mirjani i ovima oko nje* Ivora Martinića kod izdavača Ediciones Irreverentes pobudila je interes za hrvatske dramske tekstove i otvorila im put, pa to svakako neće biti jedina hrvatska drama objavljena kod tog izdavača.

Radi dodatnog povećanja vidljivosti i pojačanja promocije hrvatskih dramatičara na španjolskom govornom području na Salonu je predstavljena i tom prigodom pokrenuta TeaCro (www.teatrocroata.com), mrežna stranica hrvatske dramatike u prijevodu na španjolski, koju je pokrenula autorica ovog teksta radi lakše dostupnosti tekstova na tako velikom govornom području. Na Salonu su se pritom dijelili promotivni letci o mrežnoj stranici radi njezine bolje promocije.

Kao što je već ranije spomenuto, sudjelovanje i prisustvo na Salonu kazališne knjige je bitno jer okuplja kazališne profesionalce na jednom mjestu i omogućava veću dos-

tupnost objavljenih tekstova te bolju promociju autora. No posao tu tek počinje. Sada preostaje da ti tekstovi počnu kružiti po kazališnim upravama koje kreiraju repertoar, agencijama i redateljima i da ih se uključi u repertoar za nadolazeće sezone.

Kao što možemo zaključiti i iz ranijih pisanja o promociji hrvatske dramatike na španjolskom govornom području, svi dosadašnji uspjesi rezultat su ustrajnog i dugoročnog timskog rada između dramatičara, prevoditelja i institucije koja ih podržava i daje im podršku, a to je Hrvatski centar ITI. Kvaliteta naših dramatičara je neupitna, samo treba premostiti početni nedostatak pisanja »na malom jeziku« te ga, osim prijevoda, aktivno promovirati i distribuirati među kazališnim profesionalcima ne bi li on postigao svoj konačni cilj - izvođenje na sceni. A u međuvremenu drame objavljene u obliku knjige vrijedan su trag koji ostaje i čeka da u pravom trenutku stigne u prave ruke.

